

«Minner om han Andreas Strømsli»

-av Odd Bjørklund-

Han Andreas Strømsli var født på Melkelvli den 23/1 1882. Hans foreldre var Berit Skjellet og Anders Johanessen Melkelvli. Deres barn: Johan døde ung på Lundeng hos Marie Sten. Peder overtok hjemgården Melkelvli. Andreas kjøpte Strømsli. Nils og Ole er tvillinger. Nils ryddet Takvannsbukt. Ole bor på Soleng. Elen gift med Lars Vassmo.

Strømsli er en med de eldste gårder der borte som var opptatt som rydningsplass allerede i 1842 av Lars Nilsen (denne slekten går videre til Langvassli). Strømsli ligger øde ved århundreskiftet - da er det Andreas A. Melkelvli kjøper eiendommen. Andreas blir gift med Lea Myhre fra Sagelvvann. Hun var født i 1883. De fikk 2 barn: Emma og Bjørgun.

Lea Myhres foreldre var: Elen Skjellet, Maukstad, gift med Kresten Myhre. Leas søsken: Magna (halvsøster), Ole, Peder, Einar, Birgithe og Kristian.

Andreas vaks opp der borte på Melkelvli med Mauken og viddene som nabo. Det var nok der han fikk arbeidsiveren og jaktånden i blodet. En kamp for tilværelsen i de knagre år for å overleve med foreldr eog den store søskenflokk. Det kom til å vise seg at Andreas ble en slitets mann og en fjellviddas konge.

I sine ungdomsår ble han rydde opp Strømsli og stifte bo der. Han ryddet og brøytet opp jorda til et stort bruk i bakkeskråningene. Med utsikt utover det naturskjønne landskapet med Lombolan utenfor stuedøra. Der har han kavet og slitt med sin hest, harde og utholdne med to hender. Det ble til et stort bruk og en stor buskap.

I den tid var det rett oppe i villmarken uten noen slags veiforbindelse. Veien over Takvannet til Heia kom først i 20-årene. Før den tid var det å ta skiene fatt til handel som var det nærmeste Haug og ferdasveien ned til Storsteinnes i Balsfjord. I den tid foregikk jo bare byttehandel mot ost, smør, tjære, bord og bark.

Ute ved Lombolan hadde Andreas sine årlige tjærebruk på både 30 og 40 tønner. Han var et rivjern og knoget stadig ute i skog og mark. De brukte våger og handmakt å bryte opp rotstuttene i den tid. En utrolig prestasjon av et menneske som måtte ta alle disse tunge tak til tjæren var kommet i tønner.

Men mye av arbeidet måtte nok kona og ungene være til hjelp med, selv om de hadde gårdsarbeidet med buskapen å ta hand om. Dessuten hadde han veddrift til

favnved, og brensel til de lange og harde vintrene. Det var bare ikke å slå på bryterne, de store husene måtte varmes opp med vedfyring.

I ledige stunder tok han seg en tur utpå isen og fanget inn fiskekoking til husets bruk. I den tid sto fisken tett i stimer borte på Takvannet og Fjellfrosken. Eller han la seg ned på isen nede på Lombolan tett utenfor stuedøra og håvet inn ørett og røye. Det var matauke av naturens rikdommer i den tid. Men når jaktiveren ble for påtrengende var det noe i blodet som ikke kunne stoppes, han hadde jo skogen og viddene der omkring seg. Han begynte som smågutten da han dro til fjells med munnladningen, og bortunder fjellbandet med snarefangst. Det var flokken av ryper og årfugl i skog og fjell. Han kunne ofte komme hjem med 15-20 ryper på ryggen, og en gang kom han hjem med 13 tiurer over aksla - fortaite han. Det var livet hans Andreas ifra han var liten gutt. Men som 16 åring gjorde jeg et par dumme feil, sa han: Da reiste jeg til Lofoten og Finnmark på fiske. En tid var han også i Sulitjelma på gruvedrift, men det var heller ikke livet hans. Han ville hjem igjen til viddene, reven, rypa og fisken.

Det var heller ikke vanskelig å ta opp storfisken i gamle dager. Han kunne mange ganger smøre seg med tålmod og vente til fisken fikk «luner» og kom mot lyset og fiskehullene i stimer, da var det lett å plukke fisk av krokene. Eller han tok fiskestanga en sommerkveld ut til elvekjæften hvor ørett og røya bet i fleng. Men der surret innsektenes blandede kor med den infernalske kleggen som setter seg fast og river et stykke med seg til ergrelse for de som må lide. Men Andreas var vel mere imun mot plageåndene og tålte et stikk.

Det var lett sak for han Andreas å lure seg inn på tiurleiken så snart vårsola var fremme, da tiuren kom på frieri over barflekkene. Det høres når tiuren buldrer og kysster med stjerten og vingene, i villskap og elskovsrus. Han Andreas var fremme med bøsse der fjærene lå strødd over terrenget etter kampens seirende herre, der sneen lå farget av blod, der den slagne blødde fra nebb og klær, der kavalleren kjempet for den yndefulle høna.

Men det var likevel revejakten som tok mest av Andreas tid om vinteren innover fjellene. Han ble aldri trett, han vandret som «jerven» i dagevis. På de lengere turene etter reven dro han kjelken etter seg, på den hadde han spikret fast ei kasse, og den ble som oftes stappa full med ryper og rev. Han lå netter i snefonnene hvor han grov seg ned md rein-

Andreas A. Strømsli født i 1882 på Melkelvli. Hans foreldre var Berit Skjellet og Anders Johanessen Melkelvli.

Andreas var gift med Lea Myhre fra Sagelvvann født i 1883. Hennes foreldre var: Elen Skjellet, Maukstad og Kresten Myhre fra Sagelvvann.

skinnet som underlag når uværet kom overrumplende på han.

Slik kom uværet når fjellet laget seg til: «Himmelen begynte å bli gråblå, det så ut til å bli uvær. Det var stille i fjellet med et gufs av varme vinder nå og da. Med ett kom kastene, bjørka og viekrattet begynte å vogge på seg. Kaffevarmen blåste ut, vinden ble kraftigere og susene i skogen sterkere. Det ble storm i fjellet. Han har ei lita sneskuffe på kjelken. Må grave seg ei snehule langt inne i fonna. Der bryter han ris og legger under seg, og kryper inn i soveposen. Andreas sovner snart og kommer inn i drømmeland med flokken av ryper oppe i skogbandet hvor han går med «håven» og fanger årfugl og ryper som ligger i «dokka». Han drømmer om reven nan ser på avstand, eller inne i ei ur, hvor den slue reven har gjemt seg og er vanskelig å få has på».

Men uværet må en dag gi seg, han trasker videre mot vær og vind. Hvor skal han finne revsporet som nu er igjendrevet? Han går innover viddene i timer, han vil nå kojene ved Annavatnet eller Lervatnet før det mørkner. Andreas får det snart varmt i koja. Brennved tok han med seg på kjelken fra skogbandet. Han steker og braser i panna og har koka seg brennstærk kaffe. Det henges opp votter og lester til tork, og sennan må ut av komogan for å tørkes til neste dag. Andreas liker dette livet i fjellet der han streifer seg innover vidder på ski med vietåvier og skistav med kjelken på slep. Og fjellvidda synger sin evige susende sang. Lytter man ute i vinternatten kan ulvehyl høres i det fjerne. Den holder seg i nærheten av noen reinsdyr. Etterløerne som ikke kom seg over på svensk side om høsten. Det vil som regel bli mat til rovdyrene med tiden. I hølene på reinen følger «jerven» med inne i skokkene, der lusker den i dagevis før den tar teften av sitt bytte og forfølger den i dagevis for å trette den ut, for tilslutt å bite seg fast i nakken.

Oppe i liene vandret en streifende elg helt ned i dalførene med den lurvete slagbjørnen i nærheten når den kom ut av hiet om våren. Ryper i svermer lettet fra småriset oppe under fjellbandet. Røy og tiur tettet med sjoende buks fra skjeggete storfuruer borte i urskogen. Da var Andreas snar på avtrekkeren.

Men ingen gang var fjellvidda som om våren, da kom et annet liv i terrenget. Da dukker flyttsamene opp. Hele fjellet er i bevegelse. Reinflokkene kommer drivende over berg og knaus. De skal fram til sommerbeitene.

Røyk stiger til værs i sameteltene, der gneldrer illsinte bikkjer og hylter. Gjennom ualmindelige tider har samene hatt sine vandringer over kjølen til norske sommerbeiter over strie elvestryk gjennom trange og ulendte dalfører. Her over har samekomogens trakk over lyng og hei vært på vandring i tusener av år.

Andreas var aldri redd for avstanden i fjellet. En gang var han kommet ned til Storrostadalen, da plutselig merket han at en av jakkene var igjenglempt der langt inne på vidda. Det var en strekning på flere mil, men han Andreas gikk tilbake og hentet den.

Ofta kunne han nok lure hvor i fjellet han var. Det kunne spøke for liv og helse når uværet kom overraskende på han brått og brutalt, men da måtte han bare grave seg ned. Tre ganger er Andreas tatt av snøskred. Det var prekært en gang borte i Svendborgtindene. Han hørte suset, der plutselig seilte han nedover og kom ned i klæfter og djup, og var

langt nede under sne og mørke, men plutselig var han oppe i dagslyset igjen. Slik er skjebnens veier. Han havnet som ei fille på en forhøyning. Andreas ble sittende som en «snemann» vel og lenge etter denne sabla medfarten. Han var øresusen og forslått. Men han romset med seg og begynte å glane etter ferske revespor igjen. Slik kunne han fortelle fra sine jakteventyr. Han er nok den største jaktmann som er fostret der mellom Mauken og Hattvarras tinder. Han hadde bestandig mange «jern i ilden». Alltid i virksomhet med tjærebruket nede i Lombolan. Og hans iver med gården som var opparbeidet til et vakkert og stort bruk der borte i bakkehellinga!

Det spirer og det gror fremdeles på gamle Strømsli. Han Andreas satte merker etter seg - den store gården drives av hans dattersønn Halvard Sørensen Vassmo. Det er et mønsterbruk med stor oppdyrket land og med nye investeringer i bolig og bygninger. Gammelstua står igjen som minne på Strømsli. Han Andreas Strømsli levde opp i den høye alder av 92 år, han døde i 1974. Hans kone Lea døde bare 63 år gammel i 1956. De ligger med sine verdige støtter på Vassmo kirkegård. Hans minne lever og vil aldri dø.

Billedet er ute på gården Strømsli med Andreas og Lea Strømsli, med svigersønnen Rørvik fra Bærum. I bakgr. hesten og rakerriva og den velstelte store gården. Han Andreas satte merker etter seg. Nu er det dattersønnen som driver gården Halvard Sørensen Vassmo. Gammelstua står igjen som minne.

Tjæremilla ute med «Lombolan» med sine årlige bruk på både 30 og 40 tønner. En utrolig prestasjon hva et menneske kan make. Der drev han den store gården og attåt bar det innover viddene på jakt og fiske. Hans bragder lever ennu der oppe mellom Maukens og Hattvarras tinder.